

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารกองทุน
หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลสบปราบ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นายนิเวศ เตชะบุตร

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการกองทุนสุขภาพตำบลสบปราบ ใน 3 กระบวนการ คือกระบวนการผลักดัน ก่อตั้ง สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนสุขภาพ กระบวนการร่วมในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพชุมชน ของกองทุนสุขภาพ และกระบวนการร่วมในกระบวนการจัดการกองทุนสุขภาพ โดยมีสมมติฐานของการศึกษา คือมากกว่าร้อยละ 70 ของชุมชนมีส่วนร่วมในการผลักดันก่อตั้งกองทุน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่และแรงงานในการดำเนินงานกองทุน และการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการสุขภาพของชุมชน มีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการกองทุนสุขภาพตำบล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุนสุขภาพตำบลสบปราบจำนวน 6 คน และคณะกรรมการพัฒนาสุขภาพชุมชน จำนวน 6 คน รวบรวมเรียบเรียงข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์หาลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง 3 กระบวนการ และใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว จำนวน 274 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้านการทดสอบสมมติฐานใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman Rank Correlation Coefficient หรือ Spearman's Rho) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุน สุขภาพตำบลสปรายเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของคนในชุมชนที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในด้านการ ผลักดัน ก่อตั้ง สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนสุขภาพ ซึ่งภาครัฐและท้องถิ่นให้ความสำคัญใน เรื่องงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ส่วนภาคประชาชนให้ความสำคัญในเรื่องแรงงานในการ ดำเนินกิจกรรม ส่วนในด้านกระบวนการร่วมในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพชุมชนของกองทุน สุขภาพ พบว่าภาครัฐให้ความสำคัญในการกระตุ้นในประชาชนแสดงความคิดเห็นในการจัดการ สุขภาพภาคประชาชน ในภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนิน กิจกรรมของกองทุน และด้านกระบวนการร่วมในกระบวนการจัดการกองทุนสุขภาพตำบลสปราย ภาครัฐและท้องถิ่นให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการกองทุนสมำเสมอ ในภาค ประชาชนให้ความสำคัญกับการจัดการผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาสุขภาพ ของชุมชน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ชุมชนตำบลสปรายมากกว่าร้อยละ 70 มีส่วนร่วมใน การผลักดัน ก่อตั้ง และสนับสนุนการดำเนินงานกองทุน โดยจะเข้ามามีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ ในชุมชน ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของชุมชนกับการมี ส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการสุขภาพของชุมชนตำบลสปราย นั้นพบว่ามี ตัวแปรของกิจกรรมในกระบวนการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของชุมชนที่มีความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับกิจกรรมการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาความรู้ด้านการ จัดการสุขภาพของชุมชนตำบลสปราย และยังพบตัวแปรบางตัวที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมบางกิจกรรม

จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนสปรายมี ลักษณะตามบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ โดยภาคประชาชนนั้นจะเข้ามารับผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ จึงควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกๆด้านกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมให้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมอื่นๆประกอบด้วยอันจะส่งผลให้ ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมโครงการ และความยั่งยืนของกองทุน ต่อไปในอนาคต

Independent Study Title	Community Participation in Local Health Insurance Fund Management of Sob Prab Tambon Administrative Organization, Lampang Province
Author	Mr. Niwech Techabut
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lect. Dr.Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

This Independent Study aimed to investigate the community participation in the Local Health Insurance Fund management of the local people in Sob Prab Tambon Administrative Organization, Lampang Province. The study focused on three participation processes including the process in pushing, setting up and supporting the operation of the Local Health Insurance Fund, developing the knowledge about local health process, and the process in managing the Health Insurance Fund. The study employed both qualitative and quantitative methods. For the qualitative method, there were 12 participants including 6 members from the Sob Prab Tambon Health Insurance Fund committee and 6 members from the local health development committee. For the quantitative method, the study included 274 respondents who were the health leaders of the family. The data was processed by a computer software and the analysis was based on the Spearman Rank Correlation Coefficient (Spearman's Rho).

The findings indicated that in terms of the process in pushing, setting up and supporting the operation of the Local Health Insurance Fund, the participation in managing the Fund was in accordance with the assigned roles of the local people. The central and local governments also provided the budgets, venues and equipment. The local people, in addition,

provided the labor aspects in the activities. For the development of the knowledge about local health process, it was found that the central government was keen in encouraging the local people to voice their opinions on the local health management. In terms of the process in managing the Health Insurance Fund of Sob Prab Tambon, the data revealed that the central and local governments regularly paid attention to and participated in the Local Insurance Fund management activities. The local people were interested in managing the benefits from the Fund to promote the health of the local community.

Furthermore, the study revealed that more than 70% of the local people involved, according to their roles, in pushing, setting up and supporting the operation of the Local Health Fund. In terms of the relationship between the process in developing the knowledge about local health variables and the process of the participation in developing the knowledge about managing the local health variables, it was found that there were statistical significance correlations between the two variables. However, there was no statistical significance correlation between some participatory activities.

The data also indicated that the participations of the community at Sob Prab Tambon were according to the roles. The local people participated in all aspects because they had direct benefits from the Fund. In addition, the local people should be encouraged to maximize their participation by considering other factors which were the effects from their participation. This would create the sense of ownership in the community which would help sustain the Fund.